

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U001274

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 19-03-2024

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:



II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Салагуб Людмила Іванівна

2. Lyudmila I. Salagub

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 032

Назва наукової спеціальності: Історія та археологія

Галузь / галузі знань: гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 032 Історія та археологія

Дата захисту: 04-10-2022

Спеціальність за освітою: Історія

Місце роботи здобувача: Горлівський інститут іноземних мов Державного вищого навчального закладу "Донбаський державний педагогічний університет"

Код за ЄДРПОУ: 38177129

Місцезнаходження: вул. Василя Першина, буд. 24, Бахмут, Бахмутський р-н., 84511, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 17.051.054

Повне найменування юридичної особи: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Жуковського, буд. 66, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69600, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Жуковського, буд. 66, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69600, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 03.19.21

Тема дисертації:

1. Політична історія Гетьманщини XVIII ст.: український історіографічний вимір
2. Political history of the Hetmanate of the XVIII century: Ukrainian historiographic dimension

Реферат:

1. Дисертаційна робота зосереджена на аналізі історіографічної ситуації щодо політичної історії Гетьманщини XVIII ст. Стрижневим завданням дослідження є виявлення ключових особливостей у вивченні означеної проблеми через аналіз історичної літератури, продукуюваної українськими істориками впродовж кінця XVIII – початку XXI ст. У фокусі перебуває визначення рис, притаманних кожному етапу історіографічного поступу в контексті вивчення політичних перипетій у Гетьманщині XVIII ст., зважаючи на загальну атмосферу та рівень розвитку історичного знання. Аналіз надбань у дослідженні політичної історії Гетьманщини XVIII ст. ґрунтується на розлогодному масиві літератури. Визначаючи стан вивчення дисертаційної проблеми, доцільно виокремити кілька груп досліджень: напрацювання, в яких репрезентовано аналіз загальної ситуації в історичній науці на різних етапах її розвитку в контексті вивчення політичної історії Гетьманщини XVIII ст.; роботи, сфокусовані на висвітленні життєвого шляху та наукового доробку українських істориків Лівобережної України XVIII ст.; праці, безпосередньо присвячені аналізу рівня наукового опрацювання політичного становища Гетьманщини протягом 1709–1764 рр. Їх вивчення показало,

що процес розвитку наукового знання щодо політичної історії Гетьманщини не став об'єктом спеціального дослідження. Водночас наявний сукупний здобуток істориків різних поколінь потребує систематизації, узагальнення та визначення перспективних напрямів подальшого опрацювання проблеми. Дисертаційне дослідження спирається на комплекс історіографічних та історичних джерел. Фундамент вивчення політичної історії Гетьманщини становлять історіографічні джерела, які охоплюють одноосібні та колективні монографії, статті, розміщені в збірниках наукових праць, наукових періодичних виданнях; дисертаційні роботи та автореферати дисертацій, присвячені поглядам на суспільно-політичні процеси в Лівобережній Україні протягом XVIII ст., та які вплинули на нагромадження наукового знання та подальший процес розвитку історичної думки. До уваги взято дослідження українських авторів. Їх згруповано за хронологічною ознакою: праці означеної тематики XIX – початку XX ст.; історичні напрацювання науковців XX ст.; наукові дослідження кінця XX – початку XXI ст. Історичні джерела, які містять фактичний матеріал щодо політичних процесів на теренах Гетьманщини, представлено законодавчими актами, розпорядчими документами російського царату щодо Лівобережної Гетьманщини, документами Комуністичної партії України / СРСР. Методологічні засади дослідження включають принципи наукової об'єктивності, історизму, системності, комплексності, наступності, сцієнтизму та комплекс загальнонаукових і спеціальних історичних (проблемно-хронологічний, історико-порівняльний, історико-типологічний, історико-генетичний) методів. Сукупно вони забезпечили вивчення поетапного процесу нагромадження наукового знання про політичну історію Гетьманщини XVIII ст. Вивчення проблеми українськими дослідниками відбувалося на чотирьох історіографічних етапах: «довге» XIX ст. – кінець XVIII – початок XX ст.; революційні 1917 – середина 1920-х рр.; радянське XX ст.; сучасний, що триває від початку XX ст. На кожному з них виокремлюються неоднакові історичні наративи. Українські історики дослідили ключові аспекти політичного розвитку Гетьманщини протягом 1709–1764 рр. Упродовж кінця XVIII – початку XXI ст. погляди та підходи зазнавали істотних змін внаслідок суспільно-політичних чинників, які впливали на поступ історичної науки на кожному з етапів. На кінець XVIII – середину XIX ст. припадає наукова діяльність плеяди українських істориків, серед яких: Я. Маркович, О. Маркович, Д. Бантиш-Каменський, М. Маркевич. Найповніше політичні події в Гетьманщині XVIII ст. подано в узагальнюючих працях Д. Бантиш-Каменського та М. Маркевича. Ці автори змогли презентувати виклад історії політичних подій через призму особистісних якостей українських гетьманів, проаналізувати тогочасні політичні реалії та висловити власні погляди, дотримуючись проблемно-хронологічного принципу викладу подій і спираючись на світоглядні позиції малоросійства. Це зумовлено впливом суспільно-політичної атмосфери Російської імперії. Д. Бантиш-Каменський спромігся висвітлити процес наступу російського царату на автономні права Гетьманщини. М. Маркевич зацентрував увагу на рівноправності державного об'єднання Гетьманщини з Московією, але згодом ці міркування поступилися місцем думці про корисність урізання прав і привілеїв Гетьманщини в наступні десятиріччя. У цілому історичні праці першої половини XIX ст., в яких містяться відомості про політичну історію Гетьманщини, не відрізняються системністю та детальним висвітленням. Подекуди, вони мають фрагментарний, побіжний характер. Авторам історичних праць кінця XVIII – середини XIX ст. притаманна подвійна етнокультурна лояльність, що стала синтезом автономістських і проімперських інтерпретацій...

2. Dysertatsiyna robota zoseredzhena na analizi istoriohrafichnoyi sytuatsiyi shchodo politychnoyi istoriyi Hetmanshchyny KHVIII st. Stryzhnevym zavdanniam doslidzhennya ye vyavlennya klyuchovykh osoblyvostey u vyvcheni oznachenoyi problemy cherez analiz istorychnoyi literatury, produkovanoyi ukrayinskymy istorykamy vprodovzh kintsya KHVIII – pochatku KHKHI st. U fokusi perebuvaeye vyznachennya rys, pry tamannykh kozhnomu etapu istoriohrafichnoho postupu v konteksti vyvchennya politychnykh perypetiy u Hetmanshchyni KHVIII st., zvzhayuchy na zahalnu atmosferu ta rivenn rozvytku istorychnoho znannya. Analiz nadbanu u doslidzhenni politychnoyi istoriyi Hetmanshchyny KHVIII st. gruntuyetsya na rozlohomu masivi literatury. Vyznachayuchy stan vyvchennya dysertatsiyanoi problemy, dotsilno vyokremyty kilka hrup doslidzhenn: napratsyuvannya, v yakykh reprezentovano analiz zahalnoi sytuatsiyi v istorychniy nautsi na riznykh etapakh yiyi rozvytku v konteksti vyvchennya politychnoyi istoriyi Hetmanshchyny KHVIII st.; roboty, sfokusovani na vysvitlenni zhyttyevoho shlyakhu ta naukovooho dorobku ukrayinskykh istorykiv Livoberezhnoyi Ukrayiny KHVIII st.; pratsi, bezposeredno

prysvyacheni analizu rivnyia naukovooho opratsyuvannya politychnoho stanovyshcha Hetmanshchyny protyahom 1709–1764 rr. Yikh vyvchennya pokazalo, shcho protses rozvytku naukovooho znannya shchodo politychnoyi istoriyi Hetmanshchyny ne stav ob'ektom spetsialnoho doslidzhennya. Vodnochas nayavnyy sukupnyy zdobutok istorykyv riznykh pokolinn potrebuye systematyzatsiyi, uzahalnennya ta vyznachennya perspektyvnykh napryamiv podalshoho opratsyuvannya problemy. Dysertatsiyne doslidzhennya spyraetsya na kompleks istoriohrafichnykh ta istorychnykh dzherel. Fundament vyvchennya politychnoyi istoriyi Hetmanshchyny stanovlyatu istoriohrafichni dzherela, yaki okhoplyuyutu odnoosibni ta kolektyvni monohrafiyi, statyi, rozmishcheni v zbirnykakh naukovykh prats, naukovykh periodychnykh vydannyakh; dysertatsiyi roboty ta avtoreferaty dysertatsiy, prysvyacheni pohlyadam na suspilno-politychni protsesy v Livoberezhniy Ukrayini protyahom KHVIII st., ta yaki vplynuly na nahromadzhennya naukovooho znannya ta podalshyy protses rozvytku istorychnoyi dumky. Do uvahy vzyato doslidzhennya ukrayinskykh avtoriv. Yikh z-hrupovano za khronolohichnoyu oznakoyu: pratsi oznachenoyi tematyky KHIKH – pochatku KHKH st.; istorychni napratsyuvannya naukovtsiv KHKH st.; naukovi doslidzhennya kintsya KHKH – pochatku KHKHI st. Istorychni dzherela, yaki mistyatu faktychnyy material shchodo politychnykh protsesiv na terenakh Hetmanshchyny, predstavleno zakonodavchymy aktamy, rozporyadchymy dokumentamy rosiyskoho tsaratu shchodo Livoberezhnoyi Hetmanshchyny, dokumentamy Komunistychnoyi partiyi Ukrayiny / SRSR. Metodolohichni zasady doslidzhennya vplyuchayutu pryntsypy naukovoyi ob'ektyvnosti, istoryzmu, systemnosti, kompleksnosti, nastupnosti, stsiyentyzmu ta kompleks zahalnonaukovykh i spetsialnykh istorychnykh (problemno-khronolohichnyy, istoryko-porivnyalunnyy, istoryko-typolohichnyy, istoryko-henetychnyy) metodiv. Sukupno vony zabezpechyly vyvchennya po etapnoho protsesu nahromadzhennya naukovooho znannya pro politychnu istoriyu Hetmanshchyny KHVIII st. Vyvchennya problemy ukrayinskykh doslidnykamy vidbuvalosya na chotyr'okh istoriohrafichnykh etapakh: «dovhe» KHIKH st. – kinets KHVIII – pochatok KHKH st.; revolyutsiyi 1917 – seredyna 1920-kh rr.; radyanske KHKH st.; suchasnyy, shcho tryvaye vid pochatku KHKH st. Na kozhnomu z nykh vyokremlyuyutsya neodnakovi istorychni naratyvy. Ukrayinski istoryky doslidyly klyuchovi aspekty politychnoho rozvytku Hetmanshchyny protyahom 1709–1764 rr. Uprodovzh kintsya KHVIII – pochatku KHKHI st. pohlyady ta pidkhody zaznavaly istotnykh zmin vnaslidok suspilno-politychnykh chynnykiv, yaki vplyvaly na postup istorychnoyi nauky na kozhnomu z etapiv. Na kinets KHVIII – seredynu KHIKH st. prypadaye naukova diyalnist pleyady ukrayinskykh istorykyv, sered yakykh: YA. Markovych, O. Markovych, D. Bantysh-Kamenskyy, M. Markevych. Naypovnishe politychni podiyi v Hetmanshchyni KHVIII st. podano v uzahalnyuyuchykh pratsyakh D. Bantysh-Kamenskoho ta M. Markevycha. Tsi avtory zmozhly prezentuvaty vyklad istoriyi politychnykh podiy cherez pryzmu osobystisnykh yakostey ukrayinskykh hetmaniv, proanalizuvaty tohochasni politychni realiyi ta vyslovyty vlasni pohlyady, dotrymuyuchys problemno-khronolohichnoho pryntsypu vykladu podiy i spyrayuchys na svitohlyadni pozytsiyi malorosiystva. Tse zumovleno vplyvom suspilno-politychnoyi atmosfery Rosiyskoyi imperiyi. D. Bantysh-Kamenskyy spromihsya vysvitlyly protses nastupu rosiyskoho tsaratu na avtonomni prava Hetmanshchyny. M. Markevych zaksentuvav uvahu na rivnopravnosti derzhavnoho obyednannya Hetmanshchyny z Moskoviyeyu, ale z-hodom tsi mirkuvannya postupylysya mistsem dumtsi pro korysnistu urizannya prav i pryvileyv Hetmanshchyny v nastupni desyatyrichchya...

Державний реєстраційний номер ДіР: 0118U002396 0118U006124

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Салагуб Л. Політичне становище Гетьманщини XVIII ст. в мемуарних джерелах російського походження. Історичні і політологічні дослідження, 2017. Вип. 1 (60). С. 141–153.
- Салагуб Л. Становище Гетьманщини XVIII ст. через призму поглядів радянських істориків. Історичні і політологічні дослідження, 2017. Вип. 2 (61). С. 75–86.
- Салагуб Л. І. Побут і культура Гетьманщини XVIII ст. в мемуарних джерелах. Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. 2017. Вип. 6 (311), червень 2017. С. 52–64.
- Салагуб Л. М. Голубець: погляди на політичну історію Гетьманщини XVIII ст. Історичні і політологічні дослідження, 2018. Вип. 2 (63). С. 44–51.
- Салагуб Л. І. К. Розумовський та остання сторінка історії Гетьманщини: погляди сучасних науковців. Гілея: науковий вісник, 2019. Вип. 149 (№ 10). Ч. 1. Історичні науки. С. 163–167.
- Салагуб Л. І. Політичні кулуарні інтриги довкола Гетьманщини у 1709–1764 рр.: погляд вітчизняних істориків. Емінак: науковий щоквартальник, 2019. Вип. 4 (28), жовтень–грудень. С. 188–196.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0118U002396 0118U006124

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Темірова Надія Романівна

2. Nadiya R. Temirova

Кваліфікація: д. і. н., професор, 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Донецький національний університет імені Василя Стуса

Код за ЄДРПОУ: 02070803

Місцезнаходження: вул. 600-річчя, буд. 21, Вінниця, Вінницький р-н., 21021, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Романцова Наталя Іванівна

2. Natalya I. Romantsova

Кваліфікація: д.н, професор, 07.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Маріупольський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 26593428

Місцезнаходження: пр. Повітрофлотський, буд. 31, Київ, 03037, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Степанчук Юрій Степанович

2. Yury S. Stepanchuk

Кваліфікація: д.н, професор, 07.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6693-1463

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

Код за ЄДРПОУ: 02125094

Місцезнаходження: вул. Острозького, буд. 32, Вінниця, Вінницький р-н., 21100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Васильчук Геннадій Миколайович

2. Gennadiy M. Vasylychuk

Кваліфікація: д.н, професор, 07.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3023-6682

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Жуковського, буд. 66, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69600, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Приймак Олег Миколайович

2. Oleg M. Priymak

Кваліфікація: д.н, професор, 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0896-1431

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Жуковського, буд. 66, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69600, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Мільчев Володимир Іванович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Мільчев Володимир Іванович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Дребезов Денис Олегович

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**



Юрченко Тетяна Анатоліївна